

2. Programozás

40 pont

Iskola

A `nevek.txt` állományban rögzítettük egy középiskola tanulóinak néhány adatát. Feltételezheti, hogy nincs két azonos nevű tanuló egy osztályban. Az állomány tartalma soronként:

- iskola kezdésének éve (2004-2007)
- az osztály betűjele (a-e)
- a diák neve (ékezetek nélkül).

Az adattagok pontosvesszővel vannak elválasztva. Példa (részlet) a `nevek.txt` állományra:

```
2004;d;Vavrek Kristof  
2006;e;Hidas Reka  
2006;d;Kun Michael
```

Megoldásában:

- *A képernyőre írást igénylő részfeladatok eredményének megjelenítése előtt írja a képernyőre a feladat sorszámát (például: 3. feladat)!*
- *Az egyes feladatokban a kiírásokat a minta szerint készítse el!*
- *Az ékezetmentes kiírások is elfogadottak.*
- *Az azonosítókat kis- és nagybetűkkel is kezdheti.*
- *A program megírásakor az állományban lévő adatok helyes szerkezetét nem kell ellenőriznie, feltételezheti, hogy a rendelkezésre álló adatok a leírtaknak megfelelnek.*
- *A megoldását úgy készítse el, hogy az azonos szerkezetű, de tetszőleges bemeneti adatok mellett is helyes eredményt adjon!*

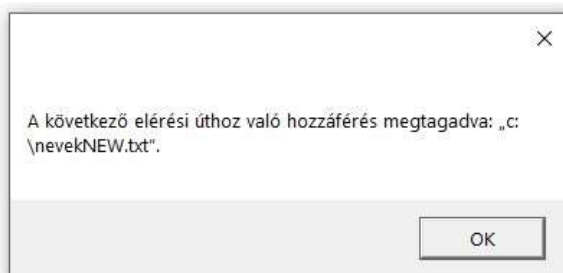
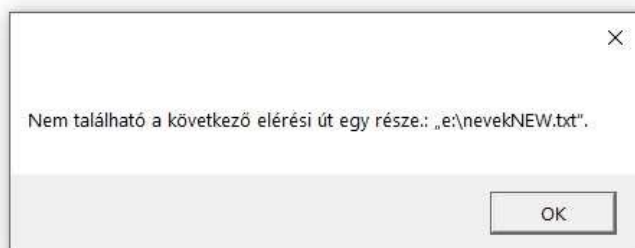
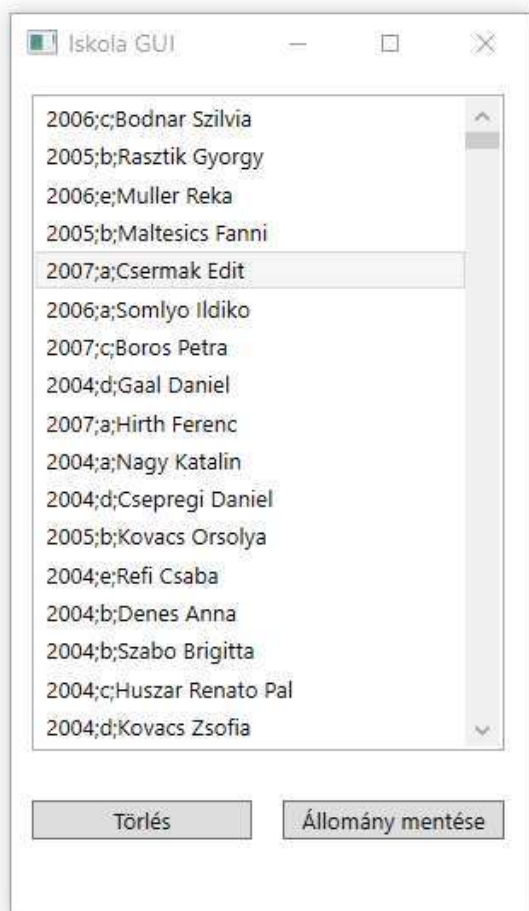
Oldja meg a következő feladatokat:

1. Készítsen `Iskola` néven **konzol típusú projektet**, melyben megoldja a következő feladatokat!
2. Olvassa be és tárolja el egy célszerűen megválasztott adatszerkezetben (pl.: vektor, lista) a `nevek.txt` állományban lévő adatokat!
3. Írja ki a képernyőre, hogy hány tanuló jár az iskolába!
4. Írja ki a képernyőre a minta szerint, hogy ki rendelkezik a leghosszabb névvel! A szóközöket ne számolja a név hosszához! Holtverseny esetén minden, leghosszabb névvel rendelkező tanuló neve jelenjen meg! Jelenítse meg a kiírásban a leghosszabb név/nevek hosszát is a minta szerint!
5. Az iskolai rendszergazdának egyedi azonosítókat kell készítenie a számítógép-hálózat használatához. Az azonosítókat a következő módon alakítja ki: első karaktere az évfolyam utolsó számjegye (pl.: 2006 esetén 6), következő karakter az osztály betűjele, majd a vezetéknév első három karaktere, végül első keresztnév első három karaktere következik. Az azonosítóban mindenütt kisbetűk szerepelnek. Feltételezhetjük, hogy a vezetéknév és az első keresztnév legalább 3 karakteres. Készítsen jellemzőt vagy függvényt, melyben meghatározza a rendelkezésre álló adatokból a tanuló azonosítóját! Az azonosítókat ne tárolja! Az elkészített jellemzőt/függvényt felhasználva írja ki az adatszerkezetben tárolt első és utolsó tanuló azonosítóját a minta szerint!

6. Kérjen be egy azonosítót és állapítsa meg, hogy ki tartozhat hozzá! A tanuló adatait írja a képernyőre! Ha nem talál megfelelő diákot, akkor a „Nincs megfelelő tanuló.” mondatot jelenítse meg a minta szerint!
7. A forráskódjába a meglévő osztálydefiníció fölé illessze be a `java.txt` vagy a `csharp.txt` forrásállományból a `JelszóGeneráló` osztályt definiáló kódrészletet, majd hozzon létre belőle egy osztálypéldányt (objektumot)! Az osztálypéldány konstruktorát a véletlenszámok előállítására alkalmas beépített objektummal paraméterezze! Válaszon ki véletlenszerűen egy tanulót, majd a `JelszóGeneráló` osztály `Jelszó()` metódusának hívásával írjon ki egy 8 karakter hosszú jelszót a minta szerint!
8. Készítsen **grafikus alkalmazást** a következő feladatok megoldására, melynek projektjét `IskolaGUI` néven mentse el!
9. Az alkalmazás grafikus felhasználói felületét alakítsa ki a minta szerint! Az ablak címsorában a „Iskola GUI” szöveget jelenítse meg!
10. Az ablakon található listába a program induláskor töltse be a `nevekGUI.txt` állomány sorait! A lista elemei a forrásfájl egy-egy sora (továbbiakban tanulója) legyen!
11. Oldja meg, hogy a kijelölt tanuló a „Törlés” parancsgomb lenyomása után törlésre kerüljön a listából! Ha a listában nincs kijelölt tanuló, akkor törléskor a „Nem jelölt ki tanulót!” szöveg jelenjen meg egy felugró ablakban!
12. Ha az „Állomány mentése” parancsgombra kattintunk, akkor történjen meg a listából a tanulók mentése a `nevekNEW.txt` állományba, melynek szerkezete a forrásállomány szerinti legyen! Ha a mentés sikeres volt, akkor a „Sikeres mentés!” felirat jelenjen meg egy felugró ablakban! Ha az állomány mentése sikertelen, akkor a hibaüzenet (a hibához tartozó beépített üzenet/message) jelenjen meg egy felugró ablakban! Lehetséges hibaokkokhoz tartozó beépített üzeneteket a minták között talál!

Minták a konzolos alkalmazás futására:

3. feladat: Az iskolába 650 tanuló jár.
4. feladat: A leghosszabb (25 karakter) nevű tanuló(k):
Karatson Patricia Mercedesz
5. feladat: Azonosítók
Első: Bodnar Szilvia - 6cbodsz
Utolsó: Krizsan Vivien Evelin - 6ckriviv
6. feladat: Kérek egy azonosítót [pl.: 4dvavkri]: 4atolrek
2004 a Tolcsvay-Nagy Reka Luca
7. feladat: Jelszó generálása
Szabo Mihaly - hn4xyutl
3. feladat: Az iskolába 650 tanuló jár.
4. feladat: A leghosszabb (25 karakter) nevű tanuló(k):
Karatson Patricia Mercedesz
5. feladat: Azonosítók
Első: Bodnar Szilvia - 6cbodsz
Utolsó: Krizsan Vivien Evelin - 6ckriviv
6. feladat: Kérek egy azonosítót [pl.: 4dvavkri]: 5cmogab
Nincs megfelelő tanuló.
7. feladat: Jelszó generálása
Tompos Zsafia - smr94dud

Minták a grafikus alkalmazás futására:

3. Weboldalak kódolása és adatbázis-kezelés 20+20pont

Formula One³

A következő feladatban egy weboldalt kell készítenie a Forma-1 történetével kapcsolatban a feladatléírás és a minta szerint, valamint a 2019-es szezon adataiból álló adatbázisban kell műveleteket végrehajtania.

A két feladatrész egymástól függetlenül, tetszőleges sorrendben megoldható. Az első feladatrészben a forrásként kiadott weboldalon kell módosításokat végeznie a leírás és a minta alapján! Ahol a feladat másként nem kéri, a formázási beállításokat a `site.css` stílusállományban végezze el, az új szelektorokat az állomány végén helyezze el!

Nyissa meg az `index.html` állományt és szerkessze annak tartalmát az alábbiak szerint:

1. A weboldal karakterkódolása `utf-8`, a weboldal nyelve magyar, a böngésző címsorában megjelenő cím „Formula One” legyen!
2. A weboldal fejrészében helyezzen el hivatkozást a `site.css` stíluslapra, valamint a `main.js` állományra! Ügyeljen arra, hogy a `jquery.min.js` állomány hamarabb kerüljön betöltésre, mint a `main.js`!
3. A weboldalon készítsen egy újabb menüpontot az alábbi leírás és a minta alapján:
  - a. Az új menüpont a „Kezdőlap” és a „Leg-ek” menüpontok között helyezkedjen el! A neve „Történet” legyen és kattintásra az oldalon belül a `history` azonosítójú szekcióra ugorjon!
  - b. A `history` azonosítójú szekciót formázza meg az alábbi három osztályazonosítóval: `section-100`, `bg-image` és `p-2`!
  - c. A `tortenete.txt` állomány tartalmát másolja be a `history` azonosítójú szekcióba!
  - d. Alakítsa ki a `history` azonosítójú szekción belül a bekezdéseket és a címsorokat! A „Története” felirat második szintű címsor, az egyes alcímek („A kezdetek”, „A Forma-1 születése”, stb.) harmadik szintű címsorok legyenek!
  - e. A „Története” második szintű címsort formázza meg a `text-center` és `py-3` osztályazonosítók segítségével!
4. A „Leg-ek” (`records`) szekcióban a képeken látható versenyzők nevét („Rubens Barrichello”, „Michael Schumacher”, „Juan Manuel Fangio”), valamint a „Ferrari” csapatnevet a minta szerint alakítsa félkövérré! Ehhez hozzon létre a `site.css` stílusállományban egy saját szelektort, majd alkalmazza a kiemeléshez!
5. Az alábbi lépések segítségével alakítsa ki a legfiatalabb és legidősebb versenyző, valamint a legtöbb Grand Prix kereteket! (Az alábbi lépéseket háromszor kell végrehajtania, a három „leg”-hez kapcsolódóan. Mindhárom keretnek a helye egy-egy megjegyzéssel jelölve van az `index.html` dokumentumban.) *A tartalomhoz tartozó szövegeket és fájlneveket megtalálja a `legek.txt` állományban.*
  - a. Hozzon létre keretet (`div`) és formázza meg az alábbi osztályazonosítókkal: `bg-black`, `col-sm-12`, `col-md-4`, `p-3` és `text-center`!
  - b. Az előző pontban létrehozott kereten belül hozzon létre egy harmadik szintű címsort, amit formázzon meg a következő osztályazonosítókkal: `bg-dark`, `p-2` és `w-100`!
  - c. Az így létrehozott címsorba írja vagy másolja be a címet („Legfiatalabb versenyző”, „Legidősebb versenyző”, „Legtöbb Grand Prix”)

³ Forrás: Ergast Developer API <http://ergast.com/mrd/>

- d. A cím alá szúrja be az `img` könyvtárban található képeket (`max_verstappen.jpg`, `louis_chiron.jpg`, `monza_info.jpg`)! A képeket formázza meg a `w-100` osztályazonosítóval! Amennyiben a képek nem jelennek meg, vagy fölé viszik az egérkurzort, akkor a versenyző/pálya neve jelenjen meg („Max Verstappen”, „Louis Chiron”, „Monza”)!
  - e. A képaláírásoknak hozzon létre a képek alatt egy-egy bekezdést, és másolja bele a képek alatti szövegeket a minta szerint!
6. Végezze el az alábbi műveleteket az `index.html` dokumentum „Átlagsebesség számítás” (`avgspeed`) szekciójában!
  - a. Az űrlap alatti JavaScript blokkban hívja meg a `main.js` fájlban definiált `showCircuit` nevű függvényt!
  - b. A pályákat tartalmazó (`circuit` azonosítójú) lenyíló listát bővítse ki a monzai pályával! A megjelenő szöveg „Monza” legyen, az opció értéke pedig „ITA”!
  - c. A köridő rögzítésére szolgáló beviteli (`laptime` azonosítójú) mezőt módosítsa úgy, hogy csak numerikus értéket (számot) lehessen rögzíteni benne!
  - d. A `main.js` állományban készítse el a `calculate` függvény törzsét! A függvénynek a pálya hosszából és a köridőből kell átlagsebességet számolnia: a kiválasztott pálya hosszát kell elosztani a köridővel (a köridőt – mivel másodpercben van megadva – el kell osztani 3600-zal). Az egyes pályák hossza km-ben:
    - Hungaroring (HUN): 4,381 km
    - Monaco (MON): 3,337 km
    - Spa-Francorchamps (BEL): 7,004 km
    - Monza (ITA): 5,793 kmA kapott eredményt – mértékegységgel (km/h) együtt – jelenítse meg az átlagsebesség (`averagespeed` azonosítójú) mezőben!
7. A láblécben (`footer`) található linkeket alakítsa hivatkozássá! A két linkhez tartozó szöveg legyen „F1 történet” és „Wikipedia”!

A következő beállításokat a `site.css` stíluslapon végezze!

8. Hozzon létre új elemszelektort a bekezdések formázásához! A bekezdések legyenek sorkizártak!
9. A weboldal háttérszíne legyen fekete (`#000`), a weboldalon megjelenő szöveg színe legyen fehér (`#fff`)!
10. Egészítse ki a láblécben található hivatkozásokra vonatkozó szelektort úgy, hogy a hivatkozások legyenek aláhúzva!

Minták a következő oldalakon:

FORMULA ONE

Kezdőlap

Történet

"Leg"-ek

Átlagsebességek

Érdekességek a Forma-1 világából

Története

A kezdetek:

A Forma-1 gyökerei egészen a 20. század első éveig vezethetők vissza, az autóversenyzés bölcsőjébe, Franciaországba. Az első nagydíjat, grand prix-t 1906-ban rendezték, a Renault-t vezető győztes pedig nem volt más, mint a magyar Szisz Ferenc.

A Forma-1 születése:

Már a 30-as években felmerült a grand prix-k világbajnokságba való szervezése, de a második világháború közbeszólt, így az európai autóversenyzés csak a 40-es évek végén éledt újra. Az első bajnoki idényt pedig 1950-ben rendezték, a legelső futam a silverstone-i Brit Nagydíj volt.

A Forma-1 aranykora:

Az F1-be 1977-ben belépő Renault hozta a sportág következő nagy újítását. A francia gyártó turbómotorjai kezdetben ugyan siralmasan megbízhatatlanok voltak, de a technológia elterjedt és egy évtizedig uralta a száguldó cirkuszt, az erőforrások az egészen elképesztő, 1000 lóerő feletti teljesítményt is hozták. Manapság talán az 1980-as évekre tekintenek legtöbbször aranykorként, amikor Nelson Piquet, Alain Prost, Nigel Mansell, Ayrton Senna küzdött a Brabham, a McLaren, a Lotus és a Williams autókban ülve.

A '90-es évek:

A Forma-1-ben tulajdonképpen csak Mansell '92-es révbe érése, Prost '93-as visszavonulása és Senna '94-es halála zárta le végleg a 80-as éveket, ezután emelkedtek fel a korszak új sztárjai.

Napjaink:

A Ferrari és Schumacher totálisan uralta a 2000-es évtized elejét, öt éven keresztül minden bajnoki címet begyűjtött. A Renault és Fernando Alonso 2005-2006-ban törte meg a sorozatot, a főszerep ezután már a következő generációé, napjaink sztárjaié lett.

FORMULA ONE

- Kezdőlap
- Történet
- "Leg"-ek**
- Átlagsebességek

Legtöbb nagydíj

1. Rubens Barrichello (326)
2. Kimi Räikkönen (315)
3. Fernando Alonso (314)
4. Jenson Button (309)
5. Michael Schumacher (308)
6. Felipe Massa (272)

Legtöbb megnyert futam

1. Michael Schumacher (91)
2. Lewis Hamilton (84)
3. Sebastian Vettel (53)
4. Alain Prost (51)
5. Ayrton Senna (41)
6. Fernando Alonso (32)

Bajnoki címek

1. Michael Schumacher (7)
2. Lewis Hamilton (6)
3. Juan Manuel Fangio (5)
4. Alain Prost (4)
- Sebastian Vettel (4)

Csapat bajnoki címek

1. Ferrari (16)
2. Williams (9)
3. McLaren (8)
4. Lotus (7)
5. Mercedes (6)
6. Red Bull (4)

Legfiatalabb versenyző

Max Verstappen 2015-ben 17 éves és 166 napos korában indult az Osztrák nagydíjon.

Legidősebb versenyző

Louis Chiron 58 évesen és 288 naposan állt rajthoz 1958-ban Monacóban.

Legtöbb Grand Prix

1950 óta a legtöbb versenyt az olaszországi Monzában rendezték.

FORMULA ONE

- Kezdőlap
- Történet
- "Leg"-ek
- Átlagsebességek**

Átlagsebesség számítás

Pálya

1 kör ideje (másodpercben)

pl.: 105.954

Átlagsebesség

F1 Circuits - Season 2019

Források: F1 történet, Wikipedia

Átlagsebesség számítás

HUNGARIAN GRAND PRIX

Hungaroring

Sector 1

Sector 2

Sector 3

Number of laps
70

Circuit length
4.381km

Pálya
BRITISH GERMAN HUNGARIAN
Hungaroring

1 kör ideje (másodpercben)
108,333

Átlagsebesség
145.58444795214754 km/h

A második feladatrészen a Forma-1-es szezon 2019-es eredményeit tartalmazó adatbázissal kell dolgoznia! Az adatbázis a következő táblákat tartalmazza:

pilotak

id	Egész szám, a pilóta rekord azonosítója (PK)
rajtszam	Egész szám, a pilóta rajtszáma
vezeteknev	Szöveg, a pilóta vezetékeve
keresztnev	Szöveg, a pilóta keresztnéve
szuletesidatum	Dátum, a pilóta születési dátuma
rovidites	Szöveg, rövidítés a pilóta azonosítására
csapatnev	Szöveg, annak a csapatnak (vagy csapatoknak) a neve, ahol a 2019-es szezonban a pilóta versenyzett

nagydijak

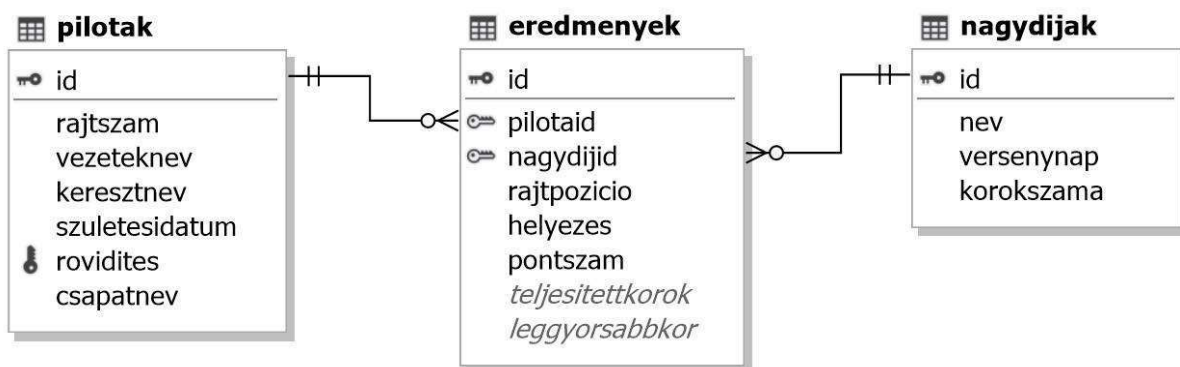
id	Egész szám, a nagydíj azonosítója (PK)
nev	Szöveg, a nagydíj neve angolul
versenynap	Dátum, a verseny megrendezésének napja
korokszama	Egész, a verseny során teljesítendő körök száma

eredmenyek

id	Egész szám, a rekord azonosítója (PK)
pilotaaid	Egész szám, a pilóta azonosítója (FK)
nagydijid	Egész szám, a nagydíj azonosítója (FK)
rajtpozicio	Egész szám, a pilóta hányadik rajtrácsról indult a nagydíjon
helyezés	Egész szám, a pilóta helyezése a nagydíjon
pontszam	Egész szám, a pilóta hány bajnoki pontot kapott ezen a nagydíjon
teljesitettkorok	Egész szám, a pilóta által teljesített körök száma a nagydíjon
leggyorsabbkor	Szöveg, a pilóta leggyorsabb körének ideje a nagydíjon

Az elsődleges kulcsok PK-val, az idegenkulcsok FK-val lettek jelölve.

Az adattáblák közti kapcsolatokat az alábbi ábra mutatja:

A feladatok megoldására elkészített SQL parancsokat a `megoldasok.sql` állományba illessze be a feladatok végén zárójelben jelölt sor alá! **A javítás során csak ennek az állománynak a tartalma lesz értékelve!** Ügyeljen arra, hogy a lekérdezésben pontosan a kívánt mezők és mezőnevek szerepeljenek, és felesleges mezőt ne jelenítsen meg!

1. Hozzon létre a lokális SQL serveren `formula1` néven adatbázist! Az adatbázis karakterkódolását állítsa be UTF-8-ra! (1. feladat)
2. Az `adatok.sql` állomány tartalmazza a táblákat létrehozó és az adatokat a táblába beszűrő SQL parancsokat! Futtassa az `adatok.sql` parancsfájlt a `formula1` adatbázisban!
3. A magyar nagydíj („Hungarian Grand Prix”) versenyköreinek száma hibásan került az adatbázisba, javítsa ki a helyes értékre! A helyes érték: 70. (3. feladat)
4. Listázza ki az idényben részt vevő pilóták vezetéknevét, rajtszámát, csapatnevét és hogy a 2019-es idényben hány éves volt (2019 mínusz a születési év)! A számított mező címkéje legyen „életkor”. Az eredményt rendezze életkor szerint csökkenő sorrendbe! (4. feladat)

vezeteknev	rajtszam	csapatnev	eletkor
Räikkönen	7	Alfa Romeo	40
Kubica	88	Williams	35
Hamilton	44	Mercedes	34
Grosjean	8	Haas F1 Team	33
Vettel	5	Ferrari	32
Hülkenberg	27	Renault	32
...			

5. Listázza ki az egyes nagydíjak első helyezettjeit! A listában jelenítse meg a nagydíj nevét, a verseny dátumát és a győztes pilóta vezeték- és keresztnévét! A listát rendezze a verseny napja szerint növekvő sorrendbe! (5. feladat)

nev	vezeteknev	keresztnev	versenynap
Australian Grand Prix	Bottas	Valtteri	2019.03.17 0:00:00
Bahrain Grand Prix	Leclerc	Charles	2019.03.31 0:00:00
Chinese Grand Prix	Gasly	Pierre	2019.04.14 0:00:00
Azerbaijan Grand Prix	Leclerc	Charles	2019.04.28 0:00:00
Spanish Grand Prix	Hamilton	Lewis	2019.05.12 0:00:00
Monaco Grand Prix	Gasly	Pierre	2019.05.26 0:00:00
...			

6. Listázza ki a 2019-es bajnoki szezon első három helyezettjét! A listában szerepeljen a pilóta teljes neve, a csapatának a neve, valamint a versenyek során elért összpontszáma! (6. feladat)

nev	csapatnev	osszpontszam
Lewis Hamilton	Mercedes	413
Valtteri Bottas	Mercedes	326
Max Verstappen	Red Bull	278